

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput II

urn:nbn:de:bsz:31-97032

tal. c. 1. Insigne verò illud est quod *Garzias* ab Horto de Adamante scribit *Simpl. India* l. 1. c. 47. *Adamantes*, inquit, qui altissime in terra visceribus multisque annis perfici debebant, in summo fere solo generantur, & duorum aut trium annorum spatio perficiuntur. Nam si in ipsa fodina hoc anno ad Cubiti altitudinem fodias, adamantes reperies. Post biennium rursus illic excavato, ibidem inuenies adamantes. Cæterum quomodo id fiat, difficile dictum est. Nulli potest facilius esse loqui, quam rerum natura pingere, lascivienti præfertim & in magno gaudio fertilitatis tam varia ludenti *Plin.* l. 21. præfat. Haud tamen videtur absurdum, spiritum cum materia idonea coalescere, illam nondum bene excoctam aliis dimittere, hoc modo perpetuati. Certe fluxus venarum analogum quid vegetabili ostendunt naturæ, & relatio à *Fribergensi Medico*, in infossorum Metallicorum pulmonibus, apertis post mortem cadaveribus, ea ipsa metalla concreta reperta, in quibus laboravere vivi; idem innuere videtur *Sennertus de consensu & diss. Chymic. & Galenicorum.*

CAPUT II. DE MARGA ET TERRA RIGULORUM.

Marga est terra spissa & pinguis: ac interdum ita fluida & alba, ut medullæ ossium in animatis non abssimilis videatur. Sæpius est dura, quæ pota sanguinis per ora venarum profusionem sinit; omninoque quas *Samia* vires habet. Effoditur multis in locis, apud *Saxones* præfertim. *Goslaricæ* duplex, quarum una cinereo est colore, altera candidior; ex qua fiunt formæ, in quas hi qui metalla figurant, ea liquida infundunt. Vtramque frigus acre in tenuissimas bracteas dividit: tamen si prior antequam vim frigorum acceperit, ex crassis constet crustis. *Figulorum* terra spissa, mollis, rara est. Ex pinguibus & spissis

singun-

finguntur opera, quæ vis ignium non cito frangit. Ex iisdem fiunt vasa, quæ nec sorbent nec excoquunt liquores: in quibus liqui qui aurum ab argento separant, & conficitur & conservatur. Opera figulina varias nobilitarunt regiones. Asiam, illa quæ fingebantur Pergami, quæ Tralibus, non ignota Coa, Samia, Aretina etiam mirifica. *Plin. l. 35. cap. 13.* Notiberga mittit fornaculas fictiles, in quibus venæ & metalla coquuntur. Ex argilla effossa ad arcem Rotenburgam fiunt catini, in quibus conficitur Orichalcum. Hi ex igne unâ cum Orichalco ejecti non rumpuntur, sed vitri candentis modo torquentur & trahuntur. *Agricola de illis qua effodiuntur ex terra.*

CAPUT III.

DE TERRA LEMNIA,
Armenia, & Silesiaca.

Terra Lemnia sigillata alias dicitur. Hanc enim Sacerdos Dianæ patrio sumens honore, hordeo & tritico piamenti loco redditis, in urbem comportabat, aqua maceratam, ac in luti formam sedactam desiccabat, ut mollis ceræ acciperet consistentiam; qua accepta factæ Dianæ muniebat signo. *Gal. l. 9. simpl.* Hodie quotannis non absque superstitione effoditur sexto tantum Augusti die. Qui fodiant Græci sunt; puteus suavem emittit odorem. Foditur à Solis exortu sex horis & in una reconditur parte; nec lucem videt priusquam annus effluxerit. Exempta post eluitur, elota sacco injicitur, manibus miscetur, in globos fingitur, sigillo imperatorio notatur. Siccatur tandem & in scinio obfignata Constantinopolim ad Imperatorem mittitur. *Stephanus Albacarius in Epist. ad Busbequium.* Ad lethalia prodest medicamenta; tentavit in lepore marino & Cantharidibus Galenus & expertus est. Idem de ea testatur, in colle quodam juxta Ephestiorum urbem, in quo nulla planta vivit, solo veluti combusto, effodi. *Armenia terra ex ea Ar-*